

JÄLKI

Tietoa kiusaamisesta ja siihen liittyvistä ilmiöistä

ESKO

Harjula

VALOPILKKU
valopilkku.fi

Helsinki

Sisällysluettelo:

Alkusanat	3
1. Mitä kiusaaminen on?	4
Klikkiytyminen ja ryhmäpaine	5
Klikkiytyminen	5
Ryhmäpaine	5
Positiivinen ryhmäpaine	5
Negatiivinen ryhmäpaine	5
Sanaton viestintä	6
3. Roolit	7
Roolit kiusaamistilanteissa	7
4. Nettikiusaaminen	9
5. Leimat	10
Leimojen pysyvyys	10
Leimojen vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntoon	10
6. Hiljaiset todistajat	11
Mitä tehdä ja miten tukea kiusattua?	11
7. Kiusaamisen seuraukset	12
Seuraukset kiusatulle ja kiusaajalle	12
Seuraukset sivustaseuraajiin ja yhteisöön	13
8. Rikollinen toiminta	14
Rikoksen tunnusmerkistön täyttävä kiusaaminen	14
Lopuksi	15

Alkusanat

Kiusattu, kiusaaja, apuri, puolustaja, vahvistaja, sivustaseuraaja ja ulkopuolinen. Kiusaamisen ja siihen liittyvien ilmiöiden ja roolien tunnistaminen on tärkeää, jotta niihin voidaan puuttua.

Tässä tietopaketissa paneudutaan nuorten väliseen kiusaamiseen, kuvataan erilaisia rooleja sekä kiusaamisen muotoja ja mitä seurauksia kiusaaminen voi aiheuttaa. Tietopaketin avulla voit syventää osaamistasi kiusaamiseen liittyviin ilmiöihin ja saada tietoa kiusaamisen tunnistamiseen ja ehkäisyyn.

Tietopaketti on suunnattu lasten ja nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille sekä vapaa-ajan toiminnan ohjaajille. Myös huoltajat ja nuoret voivat saada itselleen arvokasta tietoa teemoista.

Tietopaketti on osa JÄLKI-kokonaisuutta: 5.–9.-luokkalaisille suunnattu video, powerpoint ja ohjaajan ohjeistus.

Jälki-kokonaisuus on tehty vuonna 2022 yhteistyössä Helsingin kaupungin nuorten ehkäisevän päihdetyön Klaari Helsingin, Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden Mediapaja Luupin, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskon sekä Harjulan settlementti ry:n hallinnoiman Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkun kanssa, joka on myös tuottanut asiasisällön tähän tietopakettiin.

1. Mitä kiusaaminen on?

Kiusaamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilö joutuu toistuvasti loukkaavan, syrjivän tai vahingoittavan käytöksen kohteeksi yhden tai useamman muun henkilön taholta. Kiusaamiseen liittyy vallan epätasapaino: vallankäyttö voi olla fyysistä, henkistä tai sosiaalista tai kaikkea tätä. Kiusaamisen kohde kokee olevansa puolustuskyvytön suhteessa kiusaajaan tai kiusaajiin. Puolustautuminen kiusaamistilanteessa on sen kohteelle vaikeaa, koska kiusattu on usein yksin ja kiusaajat toimivat ryhmässä. Pitkäkestoinen kiusaaminen vaikuttaa itsetuntoon ja omanarvontuntoon, jolloin puolustautuminen on entistä vaikeampaa. Kiusattu voi myös pelätä, että kiusaaminen pahenee tai raistuu, jos hän ryhtyy puolustamaan itseään.

Kiusaaminen voi olla tönimistä, lyömistä, läpsimistä, kamppaamista, liikkumisen estämistä tai ilman lupaa tapahtuvaa koskettamista, joissa kaikissa on kyse fyysisen koskemattomuuden loukkaamisesta. Se voi olla myös sanallista: haukkumista ja pilkkaamista, nimittelyä, erilaisten leimojen keksimistä, tai sosiaalista: yksin jättämistä, näkymättömäksi tekemistä ryhmätilanteissa, valheiden ja ilkeiden puheiden levittämistä tai eristämistä esimerkiksi luokan, harraste- tai virtuaaliryhmän sosiaalisesta kanssakäymisestä.

Klikkiytyminen ja ryhmäpaine

Klikkiytyminen

Ihmisellä on luontainen tarve kuulua ryhmään ja olla merkityksellinen osa jotakin yhteisöä. Klikkiytyminen vastaa tähän perustarpeeseen ja tuo myös turvallisuuden tunteen. Klikkiytymisellä tarkoitetaan sitä, että suuremman ryhmän (esim. luokan) sisälle muodostuu pienempiä, suljettuja ryhmittymiä, joihin muiden on vaikeaa tai mahdotonta päästä mukaan. Klikkiytyminen ei välttämättä johda kiusaamiseen, mutta voimakas klikkiytyminen lisää todennäköisyyttä kokea klikin ulkopuoliset henkilöt tai ryhmittymät uhkina tai vastustajina. Klikin sisällä vallitsee usein voimakas me –henki ja yhdenmukaisuuden paine. Tämä voi aiheuttaa sen, että muut – ”ne” – nähdään huonompina, vähempiarvoisina tai vääränlaisina.

Ryhmäpaine

Ryhmäpaine ohjaa jokaisen ihmisen sosiaalista toimintaa pääosin tiedostamattomalla tasolla. Etenkin nuoruudessa on tyypillistä haluta miellyttää omaa vertaisryhmää ja toisaalta välttää tilanteita, joissa joutuisimme vertaisten halveksunnan kohteeksi. Ryhmäpaine myös lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Sitä ilmaistaan esimerkiksi yhtenäisellä tyyliillä ja pukeutumisella, musiikkimailalla sekä mielipiteillä ja arvoilla.

On tärkeää, että nuoret oppivat tiedostamaan ryhmäpaineen olemassaolon ja sen vaikutuksen niin omaan kuin muiden käyttäytymiseen. Sen ymmärtäminen edesauttaa hyvän ryhmähengen syntymistä ja kannustaa kiusaamiseen puuttumiseen.

Positiivinen ryhmäpaine

Ryhmäpaine voi toimia positiivisesti esimerkiksi silloin, kun ryhmä kannustaa ja rohkaisee jäseniään hyviin suorituksiin. Positiivinen ryhmäpaine toimii kiusaamista ennaltaehkäisevästi sellaisessa tilanteessa, jossa ryhmän sisäinen normisto ei hyväksy keneenkään sen jäsenen kohdistuvaa loukkaavaa käytöstä tai ulos sulkemista. Tällöin kiusaaminen ei ole ryhmän silmissä hyväksyttävää ja ryhmän jäsenet pyrkivät toimimaan sen mukaisesti.

Negatiivinen ryhmäpaine

Negatiivinen ryhmäpaine houkuttelee tai painostaa ryhmän jäseniä tekemään asioita, joita he eivät välttämättä muuten tekisi. Ryhmäpaine voi saada ihmisen muuttamaan käytöstään, arvojaan tai asenteitaan sekä toimimaan tavalla, jonka tietää olevan väärin tai vastoin omia periaatteita, esimerkiksi kiusaamaan muita tai olemaan mukana kiusaamisessa joko aktiivisesti tai passiivisena sivustaseuraajana. Ryhmäpainetta voi olla vaikea vastustaa, koska vaarana on joutua silloin itse ryhmän ulkopuolelle tai kiusatuksi.

Sanaton viestintä

Ryhmäpainetta ylläpidetään myös sanattoman viestinnän avulla ryhmän jäsenten välillä. Eleet, ilmeet ja kehonkieli kertovat ryhmän jäsenten välisistä suhteista ja asenteista muita ihmisiä kohtaan. Hiljainen kiusaaminen tapahtuukin yleensä aikuisilta piilossa erilaisten eleiden ja ilmeiden avulla: esim. nauraminen, hymyily, äänensävyt, matkiminen, silmien pyörittely, huokailu, selän kääntäminen ja huomiotta jättäminen ovat hiljaisen kiusaamisen muotoja, joiden huomaaminen arjessa voi olla aikuiselle haaste.

3. Roolit

Roolin ottaminen on sosialisatioon ja identiteetin kehitykseen kuuluva tärkeä prosessi ja erilaisten roolien ottamisen taito auttavat ihmistä liittymään sosiaalisesti muihin. Ryhmän roolit syntyvät keskinäisessä vuorovaikutuksessa, jossa jokaiselle ryhmän jäsenelle kehittyy rooli tai useampia rooleja. Roolit voivat olla vakiintuneita tai vaihdella tilanteesta toiseen. Roolit ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta ryhmä voisi toimia hyvin. Lisäksi oman roolin tiedostaminen ryhmässä tuo turvaa ja jatkuvuuden tunnetta.

Roolit kiusaamistilanteissa

Kiusaamistilanteisiin liittyvät sosiaaliset roolit muodostuvat esimerkiksi kouluyhteisön sisällä tai yksittäisessä luokassa. Omasta roolista voi olla vaikea päästä eroon, vaikka haluaisikin. Kiusaamistilanteissa on nähtävillä useita erilaisia rooleja. Roolit voidaan jaotella esim. seuraavalla tavalla (mukaillen Salmivalli, 1998: Koulukiusaaminen ryhmäilmiönä):

- **Kiusaajan** roolissa oleva aloittaa kiusaamisen ja saattaa yllyttää tai painostaa muita mukaan kiusaamiseen.
- **Kiusatun** rooliin voi joutua kuka tahansa. Erityisen herkästi kiusaamisen kohteeksi joutuu lapsi tai nuori, joka on epävarma, arka, ujo, hiljainen tai muulla tavalla jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa; esimerkiksi uusi oppilas luokassa, maahanmuuttajataustainen tai erityispiirteitä omaava. Kiusattu voi yrittää kapinoida rooliaan vastaan, mutta useimmiten se ei muuta tilannetta, jolloin hän päätyy hyväksymään sen. Krooninen kiusaaminen vaikuttaa kiusatun minäkuvaan ja identiteettiin niin, että hän alkaa uskoa olevansa niin arvoton ja huono, että ansaitsee tulla kiusatuksi.
- **Kiusaajan apuri** on mukana tilanteessa avustajana. Joissain tilanteissa apuri hoitaa ”likaisen työn” eli kiusaamisen, varsinaisen kiusaajan pysytellessä taustalla.
- **Kiusatun puolustaja** asettuu kiusatun puolelle tai tueksi ja saattaa yrittää saada muut lopettamaan kiusaamisen. Puolustajan rooli vaatii rohkeutta, sillä riski joutua tämän vuoksi myös itse kiusatuksi tai ulkopuolelle jätetyksi on todellinen.
- **Vahvistajan** roolissa oleva antaa myönteistä palautetta kiusaajalle esim. nauramalla, kannustamalla, tulemalla katsomaan tilannetta lähempää ym.

- **Sivustaseuraaja** eli hiljainen todistaja näkee kiusaamistilanteen, mutta ei puutu siihen. Vaikka hän ei usein asennetasolla hyväksyisi kiusaamista, tulee hän kuitenkin toiminnallaan hyväksyneeksi kiusaamisen.
- **Ulkopuolinen** pysyy sivummalla, eikä kiinnitä huomiota kiusaamistilanteeseen – ei ehkä edes näe sitä.

Vahvistajien ja sivustaseuraajien rooleja ei useinkaan riittävästi huomioida, vaikka juuri heidän toimintansa on se, joka mahdollistaa ja ylläpitää kiusaamista (kts. tarkemmin luku 6. Hiljaiset todistajat). Luokassa tai ryhmässä valitsevat ääneen lausumattomat säännöt eli sisäiset normit voivat olla kiusaamista tukevia.

4. Nettikiusaaminen

Nettikiusaaminen on usein yhteydessä muuhun kiusaamiseen eivätkä ne ole erillisiä ilmiöitä. Kiusaaminen voi alkaa netissä ja siirtyä siitä reaali-ilmaan tai toisinpäin. Nettikiusaaminen voi olla esimerkiksi haukkumista, nöyryyttämistä, uhkailua, pelottelua, kiristämistä, asiattoman sisällön tai seksuaalisten viestien lähettämistä, valeprofiilin tekemistä tai tietojen, valokuvien, videoiden tai perättömien valheiden levittämistä kohteesta.

Kynnys osallistua kiusaamiseen netissä on matala: kiusaamiseen on helppo mennä mukaan esimerkiksi tykkäyksillä ja emojiä käyttämällä. Kun toisen paha mieltä ei näe, myötätuntoa kiusattua kohtaan ei synny samalla tavalla kuin kasvokkain. Netissä tapahtuvaan kiusaamiseen voi osallistua laajakin joukko ihmisiä, jotka eivät edes tunne kohdetta.

Kiusaaja saattaa luulla, että netissä voi kirjoittaa toisesta mitä vain joutumatta vastuuseen. Kiusaamista kohdanneen kannattaa tallentaa kaikki siihen liittyvät viestit tai kuvat, jolloin hänellä on todisteet kiusaamisesta ja asiaa voi viedä eteenpäin. Netin kautta levitetty materiaali voi kopioitua useisiin eri verkkopalveluihin tai toisten netinkäyttäjien tietokoneille. Netistä voi olla hankala saada pois sinne kerran ladattua materiaalia.

Netissä tapahtuva kiusaaminen on kohteeksi joutuneelle vähintään yhtä haitallista ja vakavaa kuin muukin kiusaaminen; netti on läsnä lähes jokaisen nuoren elämässä ja sen kautta häntä voi lähestyä 24/7, jolloin kiusaamiselta ei pääse karkuun edes kotioloissa. Kiusaaminen voi tapahtua myös someryhmässä kohteen eristämisenä tai poistamisena ryhmästä tai lisäämällä hänet johonkin ryhmään ilman lupaa. Kiusaaminen voi tapahtua myös ryhmässä, jossa kiusattu itse ei ole mukana, jolloin hänellä ei ole mitään mahdollisuutta puolustautua siltä.

5. Leimat

Leimojen pysyvyys

Kiusatun mustamaalaaminen ja kiusatulle leimojen antaminen on kiusaamisessa tapa saada hänet erottumaan joukosta kielteisellä tavalla. Samalla sillä oikeutetaan kiusaaminen. Kiusaajien kiusatulle antamista leimoista tulee helpposti ainut totuus kiusatusta, eikä niitä enää kyseenalaisteta, vaikka niissä ei olisi mitään totuudenperää. Jopa aikuiset voivat tietämättään tai ymmärtämättään osallistua leimaamiseen nostamalla puheeksi kiusatun tiettyjä piirteitä, hänen käyttäytymistään tai osaamistaan, jotka liittyvät kiusaajien kiusatulle antamiin leimoihin. Leimat ovat yleensä hyvin pysyviä. Kiusatun on vaikeaa, tai jopa mahdotonta yksinään niitä muuttaa. Moni kiusattu kertoo, että leima on pysynyt, vaikka hän on vaihtanut ryhmää tai koulua.

Leimojen vaikutus identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntoon

Leima alkaa kiusaamisen jatkuessa vaikuttamaan kielteisesti kiusatun identiteettiin, minäkuvaan ja itsetuntoon. Kiusattu alkaa lopulta uskomään, että se mitä hänestä sanotaan, on totta. Haukkumista kokeva alkaa uskoa olevansa se, joksi häntä haukutaan ja identiteetti alkaa muodostua huonommuuden ja kelpaamattomuuden ympärille. Jos kiusatun kokemusta lisäksi vähätellään, hän usein hiljenee, yrittää vain sinnitellä tai sulkeutuu. Väheksyntä voi tulla aikuisten taholta tai kaveripiiristä, ja sen seurauksena kiusattu ei enää kerro kokemastaan kiusaamisesta.

Leimoja annetaan, jotta ihminen saadaan luokiteltua ja alistettua tiettyyn asemaan, ja pysymään siinä. Kiusatun leima on ulkopuolelta tuotettu oletus siitä, kuka tai mikä hän on, ja mihin hän kelpaa. Samalla leiman tarkoituksena on oikeuttaa alistava ja väärä käytös häntä kohtaan ilman, että se nähdään vääränä tai tuomittavana. Ei kuitenkaan ole millään lailla oikeutettua antaa kiusatulle leimoja tai toimia häntä kohtaan epäkunnioittavasti.

6. Hiljaiset todistajat

Kiusaamistilanteessa syntyy erilaisia sosiaalisia rooleja. Niin sanotut hiljaiset todistajat ovat niitä, jotka näkevät ja kuulevat tilanteet, mutta eivät aktiivisesti osallistu niihin. He ovat sivusta seuraajia, joiden hiljaisuudella on suuri merkitys kiusaamisen jatkumisen kannalta. Heidän passiivisuutensa ja hiljaisuutensa voi olla pelosta johtuvaa tai sitä, etteivät he tiedä mitä tilanteessa pitäisi tehdä. Tilanne voi ahdistaa ja joukossa voi olla itse aiemmin kiusaamista kokeneita, jotka eivät uskalla toimia, koska pelkäävät itse joutuvansa uudestaan kiusatuiksi. Hyvin tavallinen syy pysyä hiljaa, on pelko itse joutua kiusatuksi, jos esimerkiksi puolustaa kiusattua.

Mitä tehdä ja miten tukea kiusattua?

Kiusaaminen loppuisi, jos suuri enemmistö vastustaisi näkyvästi ja äänekkäästi sitä ja kiusaamisesta puhuttaisiin avoimesti. Tällaista asennetta tulisi opettaa, sillä se on paras keino lopettaa kiusaaminen jo heti alkuunsa. Myös puolustautumista tulisi opettaa, ja molemmista tulisi puhua avoimesti ja tuoda niitä esille toivottavana tapana toimia. Lisäksi aikuisten tulisi näyttää esimerkkiä puheeksi otosta sekä uskoa, kun joku kertoo joutuvansa kiusatuksi. Kun ryhmäpaine toimii kiusaajien hyväksi ja kiusaajia pelätään, eikä kiusaamisesta puhuta, kiusaaminen usein yltyy hiljaisuuden varjossa. Hiljaisuuden vaikutuksesta kiusaaminen jatkuu.

Myös hiljaiset sivusta seuraajat voivat tukea kiusattua, vaikka eivät itse tilanteissa uskaltaisi tehdä mitään. Kiusattua voi tukea ottamalla hänet huomioon, puhumalla hänelle, olemalla hänelle kaveri sellaisissa tilanteissa, joissa se tuntuu itsestäkin turvalliselta. Laittamalla kiusatulle viestiä kiusaamistilanteen päätyttyä ja kertomalla, ettei hyväksy tapahtunutta, voi olla valtavan suuri vaikutus kiusattuun. Jos edes yksi henkilö ilmaisee, että kiusaaminen on väärin, voi se toimia kiusattua vahvistavana tekijänä.

7. Kiusaamisen seuraukset

Seuraukset kiusatulle ja kiusaajalle

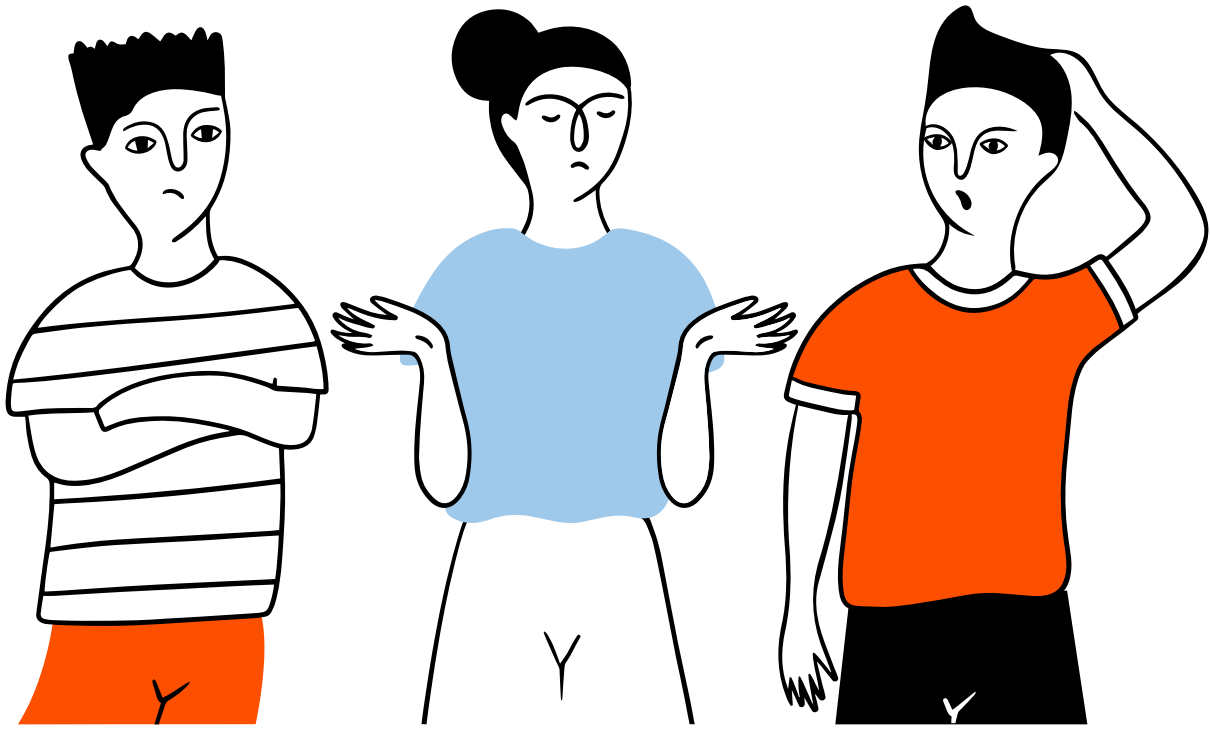
Kiusaamisella voi olla pitkäkestoisia seurauksia sekä kiusatulle että kiusaajalle. Kiusatulle seurauksena pitkäkestoisesta kiusaamisesta on usein:

- sosiaalisten tilanteiden pelko
- heikko itsetunto
- huonommuuden ja kelpaamattomuuden kokemus
- kielteiset ajatukset itsestä ja omasta identiteetistä
- ahdistus
- itsetuhoisuus

Seuraukset voivat pitkittyessään johtaa mielenterveyshaasteisiin, kuten ahdistukseen, itsetuhoisuuteen tai paniikkioireiluun. Kiusatun oireilua hoidetaan yleensä oireiden mukaisesti, vaikka itse kiusaamiskokemusta ei olisi käsitelty. Kokemuksen käsittely on kiusatun tulevaisuutta ajatellen kuitenkin tärkeää, jotta se ei jää häiritsemään elämää ja jatkossa estämään etenemästä elämässä. Monelle kiusaamista kokeneelle ryhmätilanteet voivat kiusaamisen jäljiltä tulla niin ahdistaviksi, että hän välttelee ryhmiin osallistumista.

Toisia kiusaava voi olla itse kiusaamista kokenut tai on oppinut saavansa haluamansa kiusaamalla muita. Kiusaaja on voinut omaksua tavan manipuloida toisia saadakseen haluamansa valta-aseman, ja jos tämä käyttäytyminen jatkuu, se voi johtaa väheksyvään, leimaavaan, alistavaan ja väkivaltaiseen käytökseen ihmissuhteissa. Kiusaaja tunnistaa harvoin itsessään oman käytöksensä riskit tai muutoksen tarpeen, koska hän kokee hyötyvänsä saamastaan vallasta ja tulkitsee muiden hiljaisuuden hyväksynnäksi.

Tutkimukset osoittavat jatkuvasti kouluaikanaan kiusanneiden ihmissuhteiden olevan myös aikuisiässä väkivaltaisia. He käyttävät myös enemmän päihteitä kuin muut ja kokevat kiusattujen lailla ulkoisesta menestyksestä huolimatta paljon yksinäisyyttä, ulkopuolisuutta ja kelpaamattomuutta. Koska kiusaaminen on opittu toimintatapa, se on myös muutettavissa. Mitä aikaisemmin kiusaaja oppii vähemmän toisia alistavia ja väkivaltaisia tapoja ihmissuhteissaan, sitä helpommin hyviä ihmissuhteita tuhoavia käytösmalleja on muuttava.

Seuraukset sivustaseuraajiin ja yhteisöön

Kiusaamisella on seurauksia myös kiusaamista sivusta seuraaviin ja yhteisöön, missä sitä esiintyy. Yhteisö, jossa on kiusaamista, on kaikille epävarmuutta ja pelkoa herättävä ympäristö. Koskaan ei voi tietää, onko turvassa vai ei, pääseekö ryhmään mukaan vai ei, tai keneen voi luottaa. Epävarmuus luo lymyävän ilmapiirin, missä kaikki ovat varuillaan ja yrittävät turvata oman selustansa ollakseen itse turvassa. Tarvitsemme kaikki turvaa ja hyväksyntää, joten teemme kaikkemme sen toteutumisen eteen. Yhteisö, jossa on kiusaamista, heikentää toisista välittämisen, empatian ja kannustamisen ilmapiiriä. Se on myös huono alusta yhteisöllisyyden ja tasa-arvon kasvamiselle.

Kiusaamista sivusta seuraavat voivat joutua seuraamaan, kun parasta kaveria tai hyvää ystävää kiusataan. Seurauksena voi syntyä syyllisyyden tunnetta siitä, ettei ole voinut puuttua asiaan tai ettei uskaltanut pitää kiusatun puolia. Sivusta seuraajat voivat ahdistua kokiessaan avuttomuutta ja voimattomuutta, mutta saattavat myös pelätä oman turvallisuutensa puolesta.

8. Rikollinen toiminta

Vaikka koulukiusaamista ei erikseen terminä olekaan rikoslaissa, niin siinä käytetyt keinot ovat samankaltaisia kuin rikokseksi luokiteltavassa toiminnassa. Kiusaaminen, joka voidaan luokitella rangaistavaksi voi olla esimerkiksi pahoinpitely, kiristys, vahingonteko, varastaminen, uhkailu, kunnianloukkaus ja vapauden riisto. Näiden keinojen käyttö on tuttua myös kiusaajille, vaikka moni heistä ei tule ajatelleeksi, että heidän toimintansa täyttäisi rikoksen tunnusmerkistön.

Rajat kiusaamiseen puuttumiselle tulisi olla selkeät ja kaikkien tiedossa. Kiusaamisen vakavuuden mittarina ei tulisi pitää rikoksen tunnusmerkistön täyttymistä. Silloinkin kun kiusaamisen muodot eivät täytä rikoksen tunnusmerkistöä, ne asettavat kohteen haavoittavaan asemaan, ja voivat olla syvästi traumatisoivia. Esimerkiksi somessa tai kasvokkain ulossuljetuksi tuleminen voi jättää kiusatun elämään pitkään vaikuttavat jäljet.

Rikoksen tunnusmerkistön täyttävä kiusaaminen

Osa kiusaamisesta on kuitenkin selkeästi rikoksen tunnusmerkistön täyttävää toimintaa, josta voi joutua rikosoikeudelliseen vastuuseen. Rikosoikeudellinen vastuu alkaa 15-vuotiaana. Alle 15-vuotiaan tekemästä rikollisesta teosta poliisi tekee lastensuojeluilmoituksen sekä ilmoittaa tapahtuneesta huoltajille. (poliisi.fi)

Rikokseksi luokiteltavaa kiusaamista voi olla muun muassa vahingonteko, lievä pahoinpitely tai pahoinpitely, näpistys ja varkaus. Myös vainoaminen, viestintärauhan rikkominen, kunnianloukkaus ja yksityiselämää koskevan tiedon levittäminen voivat olla rangaistavia tekoja. Kiusaaminen sisältää usein ainakin piirteitä edellä mainituista, vaikka tekijät eivät sitä aina tunnistaakaan. Siksi on tärkeää tunnistaa rikoksen tunnusmerkistön täyttävä teko.

Lopuksi

Toivomme, että tämä tietopaketti on antanut sinulle tietoa ja rohkaisua kiusaamisen ehkäisyyn. Kiusaaminen on noloa – siitä puhuminen ja siihen puuttuminen ei ole. Kannustamme sinua puhumaan ja puuttumaan.

Ystävällisin terveisin,

JÄLKI Työryhmä 2022

Helsingin kaupunki, nuorten ehkäisevä päihdetyö Klaari Helsinki

Elisa Prepula, Eija Krogerus ja Eeva Lauri

Harjulan Setlementti ry, Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkku

Tina Holmberg-Kalenius ja Nina Kaituri

Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko

Terhi Perälä ja Heidi Korhonen

Lisätietoa kiusaamisesta ja siihen liittyvistä asioista saat Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkkusta.

Valopilkkun nettisivuilta löydät tietoa kiusaamisesta, koulutuksista, materiaaleja ja ohjeita kiusaamistilanteisiin. Valopilkku järjestää vertaistukiryhmiä sekä kiusatuille, että kiusattujen lasten ja nuorten läheisille.

www.valopilkkuja.fi

